

LBRIS

We know
books

CLASICI ROMÂNI
PE ÎNȚELESUL COPIILOR

gama®

POVEȘTI și POVESTIRI

de Ion Creangă

Ilustrații de Smaranda Pîrlog

CUPRINS

Prostia omenească.....	7
Povestea unui om leneș.....	11
Fata babei și fata moșneagului.....	13
Păcală.....	21
Acul și Barosul.....	25
Soacra cu trei nurori.....	28
Cinci pâini.....	36
Dănilă Prepeleac.....	41
Povestea lui Harap-Alb.....	53

Prostia omenească

A fost odată ca niciodată un om însurat, care trăia la un loc cu soacra lui. Nevasta lui, care avea copil mic, era cam nătăfleață¹, dar nici soacra nu era tocmai înțeleaptă.

Într-una din zile, omul nostru a plecat de-acasă cu treburi. Nevasta lui, după ce spală copilul, îl înfășă și-l alăptă, apoi îl puse în leagăn lângă sobă, fiindcă era iarnă. Apoi îl legănă și-l dezmierdă², până când îl adormi. După ce îl adormi, stătu ea puțin pe gânduri, apoi începu să se vaite: „Aoleu, copilașul meu, copilașul meu!”.

Mama ei, care torcea după horn³, zvârli fusul⁴ din mână și furca din brâu și o întrebă cu spaimă:

— Ce ai, draga mamei, ce-ai pățit?!

— Mamă, mamă! Copilul meu o să moară!

— Când și cum?

— Iată cum. Vezi drobul⁵ acela de sare de pe horn?

— Îl văd. Și?

— Dacă se suie mâța, îl trânteste drept în capul copilului și mi-l omoară!

— Vai de mine și de mine, că bine zici, fata mea!

Și, cu ochii ațintiți la drobul de sare de pe horn, începură să bocească amândouă. Între timp, tatăl copilului intră pe ușă, flămând și necăjit ca vai de el.

— Ce este? Ce s-a întâmplat, nebunelor?

Atunci ele, venindu-și puțin în fire, își șterseră lacrimile și îi povestiră cu mare jale despre întâmplarea neîntâmplată. Omul, după ce le ascultă, zise cu mirare:

— Bre! Mulți proști am văzut eu în viața mea, dar ca voi n-am mai văzut. Mă duc în lumea largă! Și,

¹ Nătăfleş = om lipsit de istețime, prostănac.

² A dezmierda = a mângâia.

³ Partea de deasupra vetrei țărănești, prin care trece fumul în pod sau afară.

⁴ Unealtă de tors pe care se înfășoară firul pe măsură ce este tors.

⁵ Bucată mare.

EBRIS

We know books

dacă găsesc mai proști decât voi, mă întorc acasă. Iar dacă nu, nu.

Zicând așa, oftă din greu, ieși din casă fără să-și ia rămas-bun și plecă supărat. Cum mergea el bezmetic¹, fără să știe unde se duce, după o bucată de vreme i se întâmplă să vadă ceva ce nu mai văzuse: un om ținea puțin un oboroc² gol cu gura spre soare, apoi repede intra cu el în casă. Pe urmă iar ieșea, îl puneă iar cu gura la soare, și tot așa... Drumețul nostru, nedumerit, zise:

— Bună ziua, om bun!

— Mulțumesc, prietene!

— Da' ce faci aici?

— Ia, mă străduiesc de vreo două-trei zile să car soarele în bordei, ca să am lumină, și nici că pot...

— Ce trudă! zise drumețul. N-ai vreun topor la îndemână?

— Ba am.

— Ia-l de coadă, sparge peretele și soarele va intra singur înăuntru.

Omul făcu întocmai, iar lumina soarelui intră în bordei.

— Mare minune, om bun! zise gazda. Dacă nu te aducea Dumnezeu pe la noi, îmbătrâneam cărând soarele cu oborocul.

„Încă un tont”, zise drumețul în gândul lui și plecă.

Și, mergând el tot înainte, peste câțva timp ajunse într-un sat. Din întâmplare, se opri la casa unui om. Omul, fiind rotar, își lucrase un car și-l înjghebase³, în casă, în întregimea lui. Iar acum, vrând să-l scoată afară, trăgea de proțap⁴ cu toată puterea, dar carul nu ieșea. Știți de ce? Așa: ușile erau mai strâmte decât carul. Rotarul voia acum să taie tocul ușii, ca să scoată carul. Noroc însă că drumețul l-a învățat să-l desfacă, să scoată toate părțile pe rând afară, apoi să-l înjghebe la loc.

— Mulțumesc, om bun, că bine m-ai învățat! Era să dărâm bunătate de casă din pricina carului...

De aici, drumețul nostru, mai numărând un nătărău, merse tot înainte, până când ajunse iar la o casă. Acolo, ce să vadă? Un om, cu o furcă în mână, voia să arunce niște nuci în pod.

„Pe cât merg, pe atât dau peste dobitoci”, zise drumețul în sinea lui.

— Ce faci, om bun?

— Ia, vreau să arunc niște nuci în pod și furca asta nu mi-e de niciun ajutor...

— Păi degeaba te chinui! Ai un oboroc?

— Da' cum să n-am?!

— Pune nucile în el, ia-l pe umăr și urcă frumușel în pod. Furca e pentru paie și fân, nu pentru nuci.

¹ Zăpăcit, năuc.

² Vas mare, pentru măsurat și cărat grâul.

³ A înjgheba = a face ceva la repezeală.

⁴ Lemn lung de care se prinde jugul la carul cu boi.

Omul ascultă, iar treaba se făcu îndată. Drumețul plecă, numărând alt neghiob.

De aici, merse mai departe, până când ajunsese să vadă altă năzbâtie. Un om legase o vacă cu funia de gât și, suindu-se pe-o șură¹, unde avea aruncat niște fân, trăgea din răputeri de funie, să urce vaca pe șură. Vaca răgea cumplit, iar el ostenise...

— Măi, omule! zise drumețul, făcându-și cruce. Ce vrei să faci?

— Ce să fac, nu vezi?

— Ba văd, numai că nu pricep.

— Ia, văcuța asta e hămesită de foame², dar nu vrea nici în ruptul capului să vină după mine sus, pe șură, să mănânce fân...

— Stai puțin, creștine, că spânzuri vaca! Ia fânul și-l dă jos la vacă!

Atunci, omul ascultă și vaca scăpă cu viață.

— Bine m-ai învățat, om bun! Pentru atât eram gata să-mi gâtui vaca!

Iar drumețul nostru, mirându-se și de această mare prostie, își zise în sinea lui: „Mâța tot ar fi putut să dea drobul de sare jos de pe horn. Dar să cari soarele în casă cu oborocul, să arunci nucile în pod cu furca și să tragi vaca pe șură, la fân, n-am mai pomenit!”.

Apoi drumețul se întoarse acasă, lângă ai săi, pe care acum îi vedea mai deștepți decât pe cei pe care îi întâlnește în călătoria sa.

Și-am încălecat pe-o șa și v-am spus povestea așa.

Și-am încălecat pe-o roată și v-am spus-o toată.

Și-am încălecat pe-o căpșună și v-am spus o mare minciună!

¹ Construcție pe lângă casele țărănești, unde se ține fânul și se adăpostesc vitele.

² Hămesit (de foame) = foarte flămând.

Povestea unui om leneș

Trăia odată într-un sat un om grozav de leneș. De leneș ce era, nici îmbucătura din gură nu și-o mesteca. Iar satul, văzând că acest om nu vrea să muncească nici în ruptul capului¹, hotărî să-l spânzure, ca să nu mai dea exemplu de lene și altora.

Și așa, doi oameni din sat se duc la casa leneșului, îl iau pe sus, îl pun într-un car cu boi, ca pe un buștean nesimțitor, și hai la spânzurătoare! Așa era pe vremea aceea.

Pe drum, se întâlnesc cu o trăsură în care era o cucoană. Cucoana, văzând în car un om care părea a fi bolnav, îi întrebă cu milă pe cei doi țărani:

— Oameni buni! Se vede că omul din car e bolnav, sărmanul. Îl duceți la doctor undeva, nu-i așa?

— Ba nu, cucoană, răspuse unul dintre țărani. Acesta e un leneș cum nu mai există altul pe lume și-l ducem la spânzurătoare.

— Vai, oameni buni! zise cucoana, înfiorându-se. E păcat, sărmanul, să moară ca un câine! Mai bine duceți-l la moșie la mine. Am acolo un hambar plin cu posmagi², pentru vremuri grele. Va mânca posmagi și va trăi și el pe lângă casa mea, că doar n-am să sărăcesc pentru o bucățică de pâine. Suntem datori să ne ajutăm unii pe alții.

— I-auzi, măi leneșule, ce spune cucoana. Că te-a duce într-un hambar cu posmagi, zise unul dintre săteni. Iată peste ce noroc ai dat! Sari repede din car și mulțumește cucoanei că te-a scăpat de la moarte și că te-a luat sub aripa dumisale. Iar cucoana, cu bunătatea ei, îți dă adăpost și te hrănește ca pe un trântor³, mare minune! Hai, răspunde-i mai repede, că n-are timp să stea de vorbă cu noi.

— Dar muieți⁴-s posmagii? zise atunci leneșul, cu jumătate de gură, fără să se clintească.

— Ce-a zis? îi întrebă cucoana pe săteni.

— Ce să zică, milostivă cucoană? Întreabă dacă sunt moi posmagii.

— Vai de mine și de mine! zise cucoana cu mirare. Dar el nu poate să și-i moaie?

— Auzi, măi leneșule: îți moi sau nu posmagii singur?

¹ Cu niciun preț, deloc.

² Felii sau resturi de pâine uscată.

³ Nume dat unui bărbat care nu muncește și trăiește din mila altora; leneș.

⁴ Moi.

— Nu, răspune leneșul. Mai bine mergeți tot înainte!

Atunci, unul dintre săteni îi zise cucoanei:

— Miloasă cucoană, degeaba vreți să stricați orzul pe găște¹. Vedeți? Nu-l ducem noi la spânzurătoare degeaba. Ce credeți? Un sat întreg n-ar fi pus oare mână de la mână să-l ajute? Dar ai pe cine? Lenea e împărăteasă mare!

Atunci cucoana, căreia îi trecuse orice chef să mai facă fapte bune, zise:

— Oameni buni, atunci faceți cum credeți!

Iar sătenii l-au dus pe leneș la spânzurătoare. Și așa au scăpat și leneșul de săteni, și sătenii de leneș. Și-am încălecat pe-o șa și v-am spus povestea așa.

¹ A dării lucruri bune cuiva care nu le prețuiește.

